

HRICKO

DJEČJI PODLISTAK »HRVATSKE RIJEČI« - BROJ 145 - STUDENI 2016.

ISSN 1821-3758

9771821375004

Dragi Hrckovci!

Možete li vjerovati da će već idući broj vašeg podlistka biti u blagdanskome ruhu? Kako vrijeme leti! No, prije najljepšeg kršćanskog i obiteljskog blagdana, ima se još što slaviti. Među ostalim, doći će nam Sveti Nikola, proslaviti ćemo dan naših majki pa potom naših očeva, i na koncu, u tom blagdanskome raspoloženju čekati rođenje našeg Spasitelja.

Pred Božić se završava i prvo polugodište, pa nije još kasno da ispravite loše ocjene, kako bi ste s ponosom mogli pokazati najbližima svoje đačke knjižice.

Bilo je puno događaja i u proteklom razdoblju, što znači da nije nedostajalo tema ni za ovaj broj. Drago mi je zbog toga, jedino mi je žao što nema više prostora za vaše crteže. Ali nemojte da vam to bude glavna motivacija za čitanje Hrcka jer će jednom doći red i na vas. Ako ne putem objavljivanja vašeg rada, onda kroz sudjelovanje u nekoj od rubrika ili prisustvom na nekoj fotografiji.

Hrcko je tu za sve vas, sve vas voli i najsretniji je kad je u vašim rukama. :-)

Ivana

Impresum

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Urednica izdanja: Ivana Petrekanić Sič
Suradnici: Bernadica Ivanković, Marina Pluković, Vesna Huska, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Ivana Matić i Petar Tikvicki
Lektorica: Jelena Dulić Bako
Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi
Dizajn i ilustracija: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov
Obrada fotografija: Nada Sudarević
E-mail: hrhrcko@gmail.com

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Da nam živi pjesma hrvatska

Svake jeseni sastanemo se u Subotici na Pokrajinskoj smotri recitatora. Tako je bilo i ove godine. U petak, 4. studenoga, u prekrasnoj čitaonici Gradske knjižnice Subotica okupila nas je Hrvatska čitaonica koja je po petnaesti put zaredom organizirala Pokrajinsku smotru recitatora na hrvatskom jeziku. Okupilo se oko 90 recitatora osnovnoškolske i srednjoškolske dobi iz cijele Vojvodine. Bilo nas je odasvud – iz Sonta, Lemeša, Berega, Monoštora, Vajske, Plavne, Srijemske Mitrovice, Sota, Petrovaradina, Tavankuta, Đurđina, Žednika, Male Bosne i Subotice i svi smo kazivali pjesme na hrvatskom jeziku, bilo po standardnom obliku ili dijalektu, bunjevačkoj i šokačkoj ikavici.

Svi smo nagrađeni knjigom za svoj trud i sudjelovanje na smotri, a po mišljenju tročlanog žirija (predsjednica žirija Vesna Kljajić Ristović i Sanja Moravčić, glumice Narodnog kazališta u Subotici i Željka Zelić), neki su i osvojili nagradni izlet u Osijek koji će biti koncem studenog ili u prosincu. To su:

Mlađa dob (učenici od I. do IV. razreda osnovne škole):

1. Anastasja Božić, OŠ *Ivan Goran Kovačić* Sonta
2. Sara Dulić, OŠ *Vladimir Nazor* Đurđin
3. Iva Francišковиć, OŠ *Matko Vuković* Subotica
4. Marija Magdalena Huska, OŠ *Ivan Milutinović* Subotica

5. Mihaela Rica, OŠ *Moša Pijade* Bereg
6. Ivan Štimac, HKPD *Jelačić* Petrovaradin
7. Lana Vojnić Hajduk, OŠ *Ivan Milutinović* Subotica
8. Martin Vukov, OŠ *Matko Vuković* Subotica
9. Luka Vuković, HPKD *Matija Gubec* Tavankut
10. Leon Žarko, OŠ *Sveti Sava* Srijemska Mitrovica.

Srednja dob (učenici od V. do VIII. razreda osnovne škole):

1. Miljana Andrašev, OŠ *22. oktobar* Monoštor
2. Josipa Dulić, HKPD *Đurđin* Đurđin
3. Ivan Huska, Hrvatska čitaonica Subotica
4. Zdenko Ivanković, KD *Ivan Antunović* Subotica
5. Katarina Ivanković Radaković, HKC *Bunjevačko kolo* Subotica

6. Luka Ješić, OŠ *Matko Vuković* Subotica
7. Claudia Karan, Hrvatska čitaonica Subotica
8. Donna Karan, OŠ *Matko Vuković* Subotica
9. Anđela Klecin, OŠ *Ivan Goran Kovačić* Sonta

10. Kristina Kujundžić, KD *Ivan Antunović* Subotica
11. Tereza Kujundžić, HKC *Bunjevačko kolo* Subotica
12. David Kuruc, OŠ *Ivan Goran Kovačić* Sonta
13. Teo Margetić, Udruga *Naša djeca* Subotica
14. Marko Mendan, HKD *Šid* Sot
15. Petar Pečerić, Hrvatska čitaonica Subotica
16. Zorica Ring, HKUPD *Matoš* Plavna
17. Josipa Stantić, HKPD *Đurđin* Đurđin
18. Martina Vojnić Tunić, HKC *Bunjevačko kolo* Subotica.

Uz njih će na izlet kao nagradu za trud ići i:

1. Kristina Kemenj, HBKUD *Lemeš* Lemeš
2. Dražen Lešnjaković, OŠ *Ivan Milutinović* Mala Bosna
3. Martina Maksuti, OŠ *Ivan Milutinović* Subotica
4. Renata Skenderović, OŠ *Pionir* Žednik
5. Lucija Vukov, Udruga *Naša djeca* Subotica.

Starija dob (srednjoškolci):

1. Maja Andrašić, Gimnazija *Svetozar Marković* Subotica
2. Ana Dulić, Gimnazija *Svetozar Marković* Subotica
3. Marina Pismestirović, HKC *Srijem – Hrvatski dom* Srijemska Mitrovica

4. Katarina Piuković, HKC *Bunjevačko kolo* Subotica
 5. Milica Vuković, Gimnazija *Svetozar Marković* Subotica.
- Kao nagradu za trud u Osijek će putovati i Martin Virag, Politehnička škola Subotica.

Ima mjesta!

Draga djeco, što mislite, može li vrtić obući novo ruho? Evo jedne priče kako je vrtić *Marija Petković – Biser* upravo to učinio.

Stasajući u četvrtu godinu rada, vrtić je postao pravo zahtjevno dijete i »ugojio se« pa mu je bilo potrebno novo ruho kako bi sva djeca koja žele pohađati vrtić na hrvatskom jeziku, po Montessori programu i vjerskom odgoju, stala u njega. Svi ti epiteti koji ga krase učinili su da se zainteresira veći broj roditelja za upis djece u ovaj vrtić. Stoga su odgojiteljice otišle kod najboljeg »šnajdera« – vlč. **Marinka Stantića**, kog je dragi Bog nedavno poslao u novu župu, i zamolile ga za »novo ruho«.

HVALA

Velečasni se dao u ovu ulogu svim srcem i otvorio ga te pozvao najbolje »kreatore« i izabrao odlične pokrovitelje, koji su pomogli da vrtić dobije zaista velikom brzinom novo, obećano ruho. A vrtić ne samo da je dobio novo ruho, nego i veći prostor pa sada djeca borave odnosno spavaju u nekadašnjim prostorijama Caritasa.

Montessori život odvija se u velikoj sobi koju su nekada činile tri prostorije. Ono što je ostalo staro jesu dječji i veliki toalet, a sve drugo dobilo je novo mjesto u vrtiću.

Kako je dobar osjećaj kada nikome ne morate zatvoriti vrata i reći da mjesta u vrtiću nema. A ljudi prepoznaju vrijedne pčelice koje marljivo rade u svojoj košnici! Vrijedi po tko zna koji put poručiti velikima da kad se male, a i velike ruke slože, sve se može! Kome sve reći HVALA za ovaj veliki posao? Puno velikih je

za to zaslužno. A pravog »krivca« za širenje vrtića možemo naći možda u skrivenoj molitvi neke majke, u palačinkama nekadašnjeg kapelana **Dražena** ili u ljubavi prema djeci sadašnjeg župnika Marinka. To zaista nije tako važno, važno je da su odrasli odgovorili na potrebe djece. Danas se u njemu stvaraju mudre glavice, provode bezbrižni dječji dani i stasava za prvi odgovorni posao u životu – školu!

POMOĆNICI

U ovoj priči ipak ne smijemo zaboraviti na glavne pomoćnike vječnog Marinka, koje je on pozvao i zamolio za pomoć u ovakvom projektu. Oni su se sastali s njim i pomogli u idejama tko bi mogao pomoći da se vrtić proširi. Ali oni nisu pravi kuhari koji znaju kuhati ukusna jela, nego su ljudi koji se bave politikom, poznaju mnogo ljudi izvan Subotice i znaju koga i kad treba zamoliti za pomoć. Evo tko su ti pomoćnici bili: **Tomislav Žigmanov**, **Jasna Vojnić**, generalni konzul **Velimir Pleša**, zamjenik župana zagrebačkog **Rudolf Vujović**, obitelj **Bonić**. Svatko u svojoj domeni učinio je važne korake i sada se rezultat toga pregovaranja vidi. Majstori su zaista brzo i majstorski odradili posao. Hvala im na tome!

Marina Pluković

IVAN BALENOVIĆ:

Svi na noge, svi u trk!

STOTINU I JOŠ JEDAN EPIGRAM ZA DJECU

Znate li što je epigram?

Epigram je kratka, jednostavna, ali domišljata i u pravilu pamtljiva izjava. Potječe od grčke riječi ἐπίγραμμα epigramma „natpis“, koja je ispočetka označavala natpise na javnim zgradama, nadgrobnim spomenicima i drugim objektima, da bi se vremenom u antici razvila u posebnu pjesničku vrstu. Iako je kratka forma, nije ga lako napisati, a Ivan Balenović je napisao točno stotinu i još jedan epigram te ih je Hrvatska čitaonica tiskala u knjizi koju je ilustrirao Marinko Lebović.

Epigrami su danas sve popularniji. Savršeni za suvremeno vrijeme u kojem živimo kada mnogi nemaju strpljenja za dugačke tekstove, a još manje koncentracije. Epigrami su taman optimalna količina vremena i snage koju, nažalost, neki žele usmjeriti na čitanje. No, to ne znači da vi koji volite čitati više ne trebate epigrame. Oni vas mogu razgaliti, zaintrigirati i potaknuti na razmišljanje. Probajte! Uzmite u ruku novu knjigu Ivana Balenovića i pročitajte nešto o fijakeru, stolici, gimnastici, neredu... ili doznajte što on kaže za nervozu, trkača, zvečku, intrige... ili još bolje nasmijte se uz naočale, đaka ili koturaljke. I na koncu pokušajte i sami napisati koji epigram.

STIHO LJUPCI

Igra sjene

Pričala sam s mojim malenim drugarima i doznala da se neki plaše mraka, ali zato vole sjene. Svi se slažu kako se sa sjenom može dobro zabaviti te uz pomoć ruku praviti razne interesantne slike. No, postoji i kad sjena nije tako draga već nas plaši. Volite li i vi sjene kao naš drugar iz pjesme?

Moja sjena

Malenu sjenu imam
koja me svagdje prati,
kakva je korist od nje, ne znam,
a baš bih volio znati.

Poput blizanca-brata
vrlo je nalik na mene,
i kad iz kreveta skočim,
eto preda mnom nje – sjene.

Način kako ona raste
najsmješniji je na svijetu,
ponekad poput diva naraste
što živi na drugom planetu.

A ponekad, kad joj se sviđi,
kao da je dobra šala,
ona postane tako mala
da se uopće ne vidi.

Robert Louis Stevenson

Na slovo, na slovo K

Otkrij što znače ove rečenice:

KALI KAZLI DA KALA

Kalo se vraća kući iz varoši. Kazli mu da triba kalat voće za kompot. Skida kaljave čizme i kaput i baca njih u komaru. Skuvala mu Kata čaj od kamilice, pa je on pozvao svog kardaša Krunu. Njih dvojica će zajedno kalat, a možbit dobiju i po jednu kruškovaču prije krumpirače!

Kalo – muško osobno ime, Kalman

kala – cijepati, rascijepati; vaditi koštice iz voća

kompot – voće ukuhan sa sladorom

kaljav – prljav, uprljan; blatnjav

kaput – dio odjeće, kraći ili duži ogrtač

komara – manja prostorija za posebne poslove i potrebe

Kata – žensko osobno ime

kamilica – ljekovita biljka iz porodice glavočika

kardaš – veliki prijatelj, rođak

Kruno – muško osobno ime, Krunoslav

kruškovača – rakija od zrelih krušaka

krumpirača – vrsta domaćeg jela (ploške krumpira i kobasice)

V. H.

Napiši značenje svojim riječima:

Piše: Ivana Matić

HRVATSKI JEZIK

Ne znam ili neznam? Ne, znam!

Često nam se dogodi da napišemo neznam, nebih, nemogu jer česticu ne izgovaramo zajedno s glagolom. Naše učiteljice to redovno ispravljaju svojim crvenim kemijskim olovkama, uz napomenu: »Ne znam, ne bih, ne mogu. Čestica **ne** piše se odvojeno od glagola.«

Učiteljice su u pravu. No, stara poslovice kaže da iznimka potvrđuje pravilo pa tako ona vrijedi i za ovo pravilo u hrvatskome jeziku. Iako se čestica **ne** piše odvojeno od glagola, neki su se glagoli izborili da čestica ne stoji tik uz njih. To su: neću, nemam, nemoj, nisam.

Želimo li znati pisati česticu **ne**, najbolje je naučiti i pravilo i iznimku. Tada nam čestica ne uz glagol neće trebati jer ćemo govoriti: »Znam pisati česticu **ne**!«

1. Napiši riječi kojima je značenje suprotno od značenja napisanih riječi:

znam – _____	mogu – _____
imam – _____	jesam – _____
hoću – _____	volim – _____

2. Napiši pravilno rečenice:

Mianevolikišu. _____

Nemogutipomoći. _____

Neznamoodgovornapitanje. _____

Nemojpričati! _____

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Jelena Jelečanin**.

Pohađam VI-3 razred OŠ *Jovan Dučić* u Petrovaradinu.

Moju obitelj čine tata **Darko** (41), mama **Danijela** (37), sestre **Dejana** (17) i **Ivana** (5).

Kad porastem bit ću veterinar.

Volim životinje i putovati s prijateljima.

Ne volim paukove.

Sviram tamburicu u HKPD *Jelačić* već tri godine.

Uvijek sam nasmijana i vesela i po tome me lako možete prepoznati.

Omiljena knjiga mi je *Plesne cipele* od **Noel Streatfeld**.

Omiljena pjesma mi je *Ribari*, a pjevač **Vinko Cocce**.

U školi su mi omiljeni predmeti informatika i biologija.

Najbolje prijateljice su mi **Jelena Railić**, **Maja Gojković** i **Milica Andelić**.

Volim se igrati sa životinjama.

Hrcko mi je jako zabavan, a omiljena rubrika mi je baš ova – *Upoznajmo vršnjake*.

Pozdrav iz Petrovaradina za sve čitatelje Hrcka!

Putojemo, putojemo... Kamo?

Bok svima! Idemo putovati skupa? Ovaj put nećemo daleko od prošlog odredišta – Njemačke. Spremni?

1. Zemlja u koju vas vodim je... pogađajte! To je srednjoeuropska zemlja, kažu - baš u srcu Europe. Ima lijepih sela i gradova i, zamislite, 9300 jezera, od kojih je posebno ledničko jezero na obroncima Tatri po imenu

Morsko oko. U ovoj zemlji je još vrlo živ i raširen običaj rukoljuba. GDJE JE TO?

2. Na djecu i mlade ove zemlje bi se svi mi mogli ugledati, jer 90 posto stanovnika ima završenu bar srednju školu, što je najbolji postotak u cijeloj EU. Gojaznih mladih ima veoma malo, iako svi rado jedu čuvene medenjačke koji su začinjeni svim i svačim - od papra i cimeta, do raznih drugih do-dataka, što je dokaz da je ovo nekad bila moćna država koja si je mogla priuštiti obilan uvoz začina iz Azije.

Tijesto za prave tradicionalne mede-

njačke, nakon što je zamiješeno, odležava 2 godine. ZNATE LI GDJE SU OVE DIVNE SLASTICE?

3. Većina stanovnika (95 posto) su katolici, a 75 posto se računa kao aktivni katolici (nekatoličkih 5 posto stanovništva su pravoslavci i protestanti), a imaju papinski *TV kanal* i svog najvoljenijeg papu - **sv. Ivana Pavla II.** (spomendan slavimo u listopadu), koji je jako volio svoju domovinu. A TO JE?

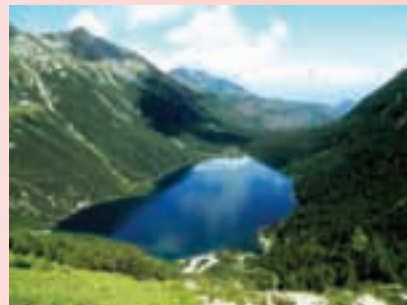
4. Glavni grad ove zemlje jest Varšava, jedna od najzele-nijih prijestolnica Europe. Simbol na grbu ovog grada još od 14. stoljeća je sirena, a nacionalni simbol ovog nardo je orao bjelorepan. Legenda o sireni kaže da je varšavska sirena jedna od dvije sestre sirene iz Baltičkog mora. Sirena je rijekom Vislom doplivala do današnje Varšave, a kao zahvala ribaru koji ju je spasio iz mreže nekog trgovca, obećala je da će štiti njega i njegov grad (njena se sestra nastanila u Kopenhagenu gdje ju i

dan danas možete vidjeti na ulazu u luku.) Prekrasnu Varšavu krase Stari grad, a u njemu - *Barbakan*, utvrde koje su u prošlosti čuvala grad od neprijatelja. Najve-

ći park u Varšavi su Kraljevske toplice (Park Łazienkowski) iz 17. stoljeća, smješten 3 km južno od starog grada, u kojem se nalazi spomenik **Fredericu Chopinu** i gdje se svakog ljeta održava i festival posvećen velikom skladatelju. POGODITE IME ZEMLJE!

5. Ime ove zemlje se pojavljuje sredinom 11. stoljeća, a dolazi od imena drevnog slavenskog plemena Polanie (»oni koji žive na polju« - doslovno Poljaci). Zastava joj je crveno-bijele boje. SAD ZNATE - ZEMLJA SE ZOVE...

LAKO STE POGODILI: IŠLI SMO U POLJSKU! Do sljedećeg putovanja, POZDRAWIAM (»lijep pozdrav« na poljskom)!

Vaša Ana Marija

Zahvalnost za plodove zemlje

Kruh naš svagdanji, daj nam i danas...

Tijekom povijesti svi su koristili kruh. Smatra se da su prvi kruh ispekli Egipćani 1500 godina prije Krista i od onda do danas ostala je jednako važna namirnica na stolu svakog čovjeka. Ako ima kruha, nema gladi. U listopadu već tradicionalno obilježavaju se *Dani kruha*. Iako mi na sjeveru Bačke imamo svoje zahvalne dane i *Dužijancu*, rado se odazivamo i ovim inicijativama jer nikada dosta zahvaljivati na plodovima zemlje koja nas hrani.

Mnogi su obilježili u svojim školama *Dane kruha*, a evo i nekoliko primjera kako su to naši najmlađi napravili.

OŠ IVAN GORAN KOVAČIĆ U SONTI

I ove godine posljednjeg dana listopada, u OŠ *Ivan Goran Kovačić* u Sonti priređena je manifesta-

cija *Dani kruha*. Zaslužni za ovaj događaj su učenici koji pohađaju predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, koji su skupa sa svojim učiteljicama osmislili i realizirali bogat program. Bilo je tu svega, od recitiranja, pjevanja, glume i plesa, a priređena je i bogata izložba ukusnih pekarskih delicija koje su po završetku učenici u slast pojeli.

OŠ IVAN MILUTINOVIĆ U SUBOTICI

Sva četiri niža odjela na hrvatskom jeziku u OŠ *Ivan Milutinović* u Subotici su kao i prethodnih godina održali *Dane kruha* u svojoj školi. Skupa sa svojim učiteljicama – **Danijelom Romić**, **Biljanom Vojnić Hajduk** i **Sanjom Dulić** sve su sate održali u znaku kruha. Na ovu temu rađeni su matematika, tjelesno, hrvatski... Gledao se film *Kako je Ana kupila kruh*, crtao se strip te radio poligon na kojem su osvajali

pojedine riječi od kojih su potom nastale izreke vezane za kruh. Naravno, ne bi to moglo proći i bez kušanja slanih i slatkih kolačića od tijesta koje su sami napravili i u školskoj kuhinji ispekli. Prekrasan dan koji je urodio brojnim plodovima.

STUBIČKE TOPLICE

U organizaciji Udruge *Lijepa naša* iz Zagreba već tradicionalno svake godine održava se Svehrvatska smotra – *Dani kruha, dani zahvalnosti za plodove zemlje*. Po jubilarni 25. put ove godine smotra je održana 9. listopada u Stubičkim Toplicama. Uz 50-ak škola iz Hrvatske te goste iz Mađarske i Bosne i Hercegovine, bili su i predstavnici Vojvodine, ovoga puta učenici osnovnih škola *Vladimir Nazor* iz Đurđina, *Ivan Goran Kovačić* iz Sonte i *Bratsvo i jedinstvo* iz

Bezdana. Njihov odlazak na *Dane kruha* je organiziralo Hrvatsko nacionalno vijeće.

B. I.

U društvu apostola

Odvanaestorici Isusovih bliskih učenika smo puno toga čuli i naučili. Ipak, dok se životi i imena nekih apostola često spominju i susreću, ima i onih čijih se imena ne možemo baš tako lako sjetiti, a možda su nam i sasvim nepoznata.

Pred vama su slike svih dvanaest Isusovih i naših nebeskih prijatelja. Pažljivo pročitajte kratke opise apostola, pa uz svaku sličicu upišite broj koji joj odgovara.

Poznato nam je kako je nesretno završio život Jude izdajnika... Isusovi su učenici na njegovo mjesto izabrali novog dvanaestog apostola. Njegovo ime ćeš doznati ako upišeš početna slova imena koja su označena traženim brojem.

1. Šimun, zvani Petar, bio je prvi rimski biskup – papa. Razapet je na križu okrenutom naopako.
2. Andrija je prvi pozvan među Isusove učenike. Razapeli su ga na križ u obliku slova X.
3. Jakov Stariji je zaštitnik hodočasnika i cijele Španjolske. Na slikama je često ukrašen školjkama.
4. Ivan je jedini apostol koji je umro prirodnom smrću. Ni vrelo ulje, niti otro vano vino mu nisu naudili.
5. Filip je umro mučeničkom smrću na križu, pa ga prikazuju s palmom i malim križem u ruci.
6. Bartolomej je bio hrabri misionar koga su zbog nepokolebive vjere nožem ogulili do smrti.
7. Toma je prozvan Nevjernim, jer nije vjerovao u Isusovo uskrsnuće dok ga svojim očima nije vidio.
8. Matej je prvobitno bio carinik. Zvao se Levi. Napisao je Evanđelje, a simbol mu je anđeo.
9. Jakov Mlađi je bio brat Jude Tadeja. Odbio je zanijekati vjeru u Krista, pa su ga usmrtili toljagom.
10. Juda Tadej, Jakovljevi brat je apostol o kojem se malo zna. Mučen je i okrutno ubijen zbog svoje vjere.
11. Šimun Kanaanac je doživio mučeničku smrt tako što su ga presjekli pilom.
12. Juda Iškariotski je za vreću novca, 30 srebrnjaka predao Isusa farizejima.

8 2 7 4 9 2

Renata Skenderović, VII. a, OŠ *Pionir*, Žednik

Lea Vojnić Purčar, III. h, OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Andrija Ivanković,
I. c, OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Filip Periškić, I., OŠ *22. oktobar*, Bački Monoštor

Lucija Horvacki, IV. h, OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Tijana Stantić, I. c, OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Matea Fabijan, II. b, OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta

Ana Rukavina, IV. c, OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Fabijan Dulić, III. a,
OŠ *Matija Gubec*, D. Tavankut

Darko Tristan, IV., OŠ *Bratstvo-jedinstvo*, Bezdan

Tamara Drobac, IV., OŠ *Ivo Lola Ribar*, Plavna

Minea Matković, II/4, OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Lea Rica, vrtić, Bereg

Oboa

Danas ima dvostruki trščani jezičak, kog čine dvije tanane, veoma uske, trščane pločice.

One su okrenute jedna prema drugoj i vezane oko svog donjeg kraja.

Oboa je sastavljena od trščanog jezička, metalne cijevi, glavne cijevi instrumenta koji ima tri dijela, i mnoštva klapni. To je ukupno 5 dijelova, koje treba sastaviti i rastaviti pri sviranju. Jezičak ulazi u metalnu cijev, koja se nastavlja na početni dio cijevi instrumenta, pored kog postoji još središnji dio i završetak ljevkastog oblika. Većina rupica pokriva se klapnama, izuzev 6 koje pokrivaju prsti. Tonski raspon kreće se od h do f3, kod ponekih oboa i do a3, a najljepša je boja srednjeg registra d1 do b2. Note za obou pišu se u violinskom ključu.

Oboa je manje virtuozan instrument za razliku od klarineta i flaute. Tonski je veoma precizna i izrazita, zahvaljujući ošttrini zvuka. Prema oboi se najčešće štima orkestar.

Za obou su komponirali poznati skladatelji: F. Handel, J. Haydn, W. A. Mozart, R. Strauss, J. Brahms i drugi...

Da bi ste dobro upamtili ovaj instrument, poslušajte *Bolero* od Morisa Ravela.

U Subotici nitko trenutno ne pohada ovaj instrument, ali postoji mogućnost da se upiše i da profesor iz Novog Sada dolazi obučavati djecu. Dragi đaci, izvolite...

Oboa je instrument koji kao i flauta, klarinet i fagot pripada obitelji drvenih puhačkih instrumenata. Izrađuje se od ebonita ili abonosa. Potječe od istočnjačkih instrumenata koji su u VIII. stoljeću, preko Španjolske, došli u Europu. Šalmej je prethodno ime za obou.

Napuštanjem usnika i smještanjem trščanog jezička, dogodila se bitna promjena u nijansi zvuka.

Druženje s književnikom za djecu Ratkom Bjelčićem

Baš su smiješni ti književnici... Dobro, možda i nisu svi, ali ovaj jedan kojeg sam do sada upoznao je baš simpatičan i zabavan.

Rekao je da se zove Ratko (iako mu je pravo ime **Tugomir Rati-mir**), a prezime mu je još bolje – mali bjelac ili Bjelčić. Tako je počeo naš prvi susret s piscem za djecu u OŠ *Matko Vuković*. Bio je petak, 28. listopada, i u našu školu su došle **Berna-**

dica i **Nevena** iz Gradske knjižnice Subotica. Beca nam je kazala kako ima jednog dragog gosta pa ga je dovela kod nas. Baš lijepo! Svi smo se okupili u jednoj učionici gdje smo s pjesmom dočekali našeg gosta – Ratka Bjelčića. Inače, on vam je Hrvat i to baš iz Hrvatske. Rekao je da živi u Sisku. Znete li da je izdao čak 35 knjiga, ako sam dobro upamtio. Pa ja nisam ni pročitao toliko knjiga u životu, a on ih je još i osobno napisao. Svaki komentar je suvišan. Osim pisanja priča, pjesmica i dramskih tekstova, naš književnik zna i poneki vic... Kaže, to je usmena književnost. Razmijenili smo po koji vic. Kad bolje razmislim, baš mi se dopada usmena književnost. A dopadaju mi se i ovi susreti s piscima. Jedva čekam da nam ponovno netko dođe u školu. Do tada mogu čitati knjige Ratka Bjelčića!

HRCKOVI DETEKTIVI

Odgovor iz prošlog broja

Na ovogodišnjoj *Zlatnoj harfi* nastupilo je 11 župnih zborova.

Nagrađeni

Kristina Šarčević, II/4, OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Patrik Čoban, III. b, OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
Andrijana Cocek, IV. a, OŠ *Matija Gubec*, D. Tavankut
Petra Vojnić Tunić, III. h, OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Lea Molnar, II/4, OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Nikola Mihaljev, V. a, OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
Valentina Ostrogonac, V. a, OŠ *M. Gubec*, D. Tavankut
Karlo Kujundžić, II/4, OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Helena Holpert, III. a, OŠ *Bratstvo-jedinstvo*, Bezdan
Ivana Imrić, VIII. h, OŠ *Matko Vuković*, Subotica.

Nagradno pitanje

Koji apostol je bio prvi rimski biskup – papa?

Odgovor:

KUPON

Ime
Prezime
Adresa
Mjesto
Škola
Razred

U punom pogonu

Iako mali, pošteno »drmaju« daskama koje život znače. Članovi dječjeg dramskog odjela HKC *Bunjevačko kolo* nižu nastupe i predstave. Svugdje su prisutni, svi ih zovu i što je najvažnije, jako su dobri. Pravi glumci! Družite se s njima sada jer kada postanu poznati... tko zna gdje će biti.

Ako ste pratili ove jeseni Hrckove strane u tjedniku *Hrvatska riječ*, sigurno ste primijetili kako smo često spominjali naše mlade glumce iz *Bunjevačkog kola*. S *Velikom tvornicom riječi*, postavljenom prošle godine, nastupili su na trgu u centru Subotice u okviru pratećeg programa XXIII. Međunarodnog festivala kazališta za djecu. Potom su je odigrali i u Plavni na *VIII. Danima A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića*, kao i u Lemešu na *VI. Memorijalu Antuna Aladžića*. Što da vam kažem – opće oduševljenje i puno zadovoljne publike.

U suradnji s Američkim kutkom Subotica u listopadu su sudjelovali u obilježavanju 10. obljetnice nji-

za proširenjem, ali ograničen je broj glumaca te za sada nema slobodnih mjesta. Lijepo je biti u društvu ovih mladih glumaca koje uspješno i kreativno vodi Nevena Mlinko. Ako kojim slučajem, kad prođete pored njihovih prostorija, čujete kako viču jedni na druge, nemojte se zabrinuti, to je samo vježba kojom ponekad započinju probu – dovikivanje s brda. Cilj je izmjestiti vikanje iz domova i funkcionalizirati ga pozitivno za oslobađanje u glasnim i javnim nastupima. Ma to vam je ustvari znati pravilno rabiti svoj govorni aparat.

Jako vole diplome i imaju posebno predviđen zid za njih na koji polako dodaju jednu po jednu. Ponosni su na svaki svoj nastup. Iako je svaki različit i poseban, ako bi jedan od njih trebali proglasiti najboljim, to bi svakako bio onaj u Lemešu jer oni imaju najbolje pizze koje su ikada jeli.

Nije lako, ali je veoma interesantno biti glumac. Nebo vam je granica. Shvatili su to i naši mladi glumci iz *Kola* koji vole eksperimentirati, pomicati svoje granice te su se nakon klasične glume i elemenata mjuzikla okušali i u igrama sjena.

Nisam ni uspjela sve reći o ovoj darovitoj djeci, njihovim aktivnostima i voditeljici Mlinko, a gotovo mi ponestalo mjesta u članku. Na koncu, dodat ću još i to da imaju velike planove, ali za to budite strpljivi... Uskoro!

novog postojanja. Kako? Naravno glumom na četiri jezika u prigodnoj predstavi za koju je tekst i režiju potpisala **Nevena Mlinko**. U njoj su sudjelovali i učenici subotičke Gimnazije pa će i u njihovoj školi biti upriličena jedna izvedba 30. studenoga.

Skoro smo ih gledali i u *4. Hollywinu* gdje su nas skupa s mladima iz raznih župa subotičke i srijemske biskupije oduševili posve originalnom predstavom o životu svetog Domika Guzmana.

Sudjelovali su i na XV. Pokrajinskoj smotri recitatora na hrvatskom jeziku gdje su u tri starosne dobi nastupili s devet recitatora, od kojih je čak petero nagrađeno.

Koji tempo... Što kažete? Bilo je puno i za nabrajati, a ne još i obaviti.

Inače, dječji dramski odjel HKC *Bunjevačko kolo* od ove godine djeluje u dvije skupine – mlađoj i starijoj, i broji 15-ak članova. Svakodnevno ima zahtjeva

Sunčana jesen

Kao i svake jeseni, i ove su djeca i odgojiteljice iz vrtića *Marija Petković Sunčica* priredili priredbu za manifestaciju *Sunčana jesen života*, svojim majkama, bakama, didama, dekama i pružili im priliku da upoznaju dio života u vrtiću. Priredba se održala 21. listopada, u dvorani kod župnika **Andrije Anišića**. Prigodnim programom pokušali smo *razgaliti* naše drage goste i osunčati im bar na trenutak jesenske dane, te spojiti ih na poseban način s unucima. Ulaznica, dobro poznata svima već godinama, neki kolačić za zajedničko čašćenje na kraju. Svoje gostoprimstvo zbog skućenog prostora u vrtiću pružio nam je župnik Andrija, ali nam je i ova dvorana bila pretijesna jer je svakom mališanu došao netko. Neke od skečeva koje su djeca odglumila, pročitajte. No, kakva je to ljubav između unuka i dide, majke, bake, deke, najbolje znaju oni koji to

doista iskuse. Zato vrijedi živjeti što dulje. Do neke nove sunčano jesenske priredbe, dragi naši bake i djedovi, puuuno vas volimo!

LIJENA MARA

Pere: E pa dobro Maro,
zar te nije sram,
da te nokte farbaš,
baš po čitav dan?!

MARA: A što bi ti htio,
da ja drugo radim,
valjda nećeš reći,
da krumpire sadim?

PERE: Ne mislim Maro
da krumpire sadiš,
valjda imaš šta
drugo da radiš!

MARA: Uh, ala si smiješan,
to u modi nije.
Da otmjena dama,
kuha, pere, šije!

PERE: A što je u modi,
baš želim da znam?

MARA: U modi je danas,
što ljepše se obući,
i što manje poslova
raditi po kući.

U raznim društvima se kretati
i razna predavanja održavati.

I još mnogo toga danas je u modi,
što otmjenoj dami vrlo mnogo godi!

PERE: Primi ovaj savjet i na pos'o kreni,
jer znaš što će biti, kad prekupi meni!

MARA: Otkud žena može biti otmjena dama,
kraj ovakvog muža, pravog grubijana!

SKEČ

Zašto plačeš Mila?
Odsjekli mi kike!
Pa narast će druge.
Al' ne ovolike!
Nemoj dušo plakati,
baš si sada slatka.
Al' moja je kosica sada tako kratka!
Sad ti kažem, da upamtiš, nije sve u kosi,
važno je za čovjeka, što u srcu nosi!

Priredila: Marina Piuković

Akcija za Božić i kraj škole

Klara je smislila da nam posljednji Božić u osnovnoj školi bude poseban: da nekako skupimo novce za siromahe, ne znam ni ja koje – djecu ili stare – tako da pečemo medenjake za jelo i za ures na božićnom boru. To su oni radili u njenoj bivšoj školi i »baš je fantastično bilo«. Smiješno zvuči kad to kaže, ali nekako simpa pljesne rukama i koluta očima, pa mi je cool. Onda, misli da bi trebali kao odjel napraviti predstavu za roditelje sličnu onoj na kraju četvrtog razreda – tad kao »oproštaj od učiteljice«, a sad – od čitave osnovne škole. Ne znam odakle joj to, mi baš nismo takvi osjećajni tipovi prema svemu što se događa (kako su čini se bili u njenom rodnom mjestu i školi), ali vidim da se idejama polako priklanjaju cure, a i poneki dečko kima li glavom, kima :). Sad – je li to zbog Klarinih kovrčica ili očica, ne znam zbilja – ja sam sad imun na cure, bar još neko vrijeme. ☺

Predložila je da svatko nešto napravi za to, u ovisnosti kakav već talent ima. Par cura treba smisliti plesnu koreografiju – time ih je »kupila«. Lucija zbilja krasno crta, pa bi ona trebala donijeti svoje »umjetnine« za izložbu. Totalka nas je iznenadio Marjan kad je kazao da bi i on donio neke svoje radove, ako može. Klara je poskočila od sreće, pružila mu »high5« i tako ga milo pogledala da je par dečkih smrknuo gledalo Marjana do kraja satova. Tad se javila Kristina – ona bi htjela glumiti nešto, samo da nađe neki igrokaz. Klara ju je zagrlila jako i rekla da je to sjajno, a ja sam vidio po Kristini da joj je neugodno i, iskreno – pojma nemam zašto je to rekla! Tamburaši i folklorci su također obećali po točku, a Klara se ponudila osmisлити program.

Mi ostali smo rekli da ćemo razmisliti. Pojma nemam što bih i kako može to ispasti. Jedino lajkam da se družimo i to što se među nama nešto događa i radi, a ne samo bleji i postuje selfije...

Tin

Glumim

SDavidom je gotovo. On to još ne zna. Pravim se blesava – kao, vjerujem mu kad kaže da su sms-ice bile šala. Kao, on i frendovi su to napravili da me malo zafrkavaju i vide jesam li ja zbilja sad Davidova cura ili još ima nešto između mene i Tina. Pa nisam ja baš toliko naivna! Sjetila sam se što mi je mama sve pričala, u kakve je ona gluposti godinama tati vjerovala. Ja u tako nešto neću ni na minutu nikome povjerovati! Pustit ću ga da misli da me je uvjerio i – vratit ću mu. Još samo da smislim kako... i da saznam tko je ta »puno ljepša i bolja od mene«, naravno.

Do tada, moram se nečim baviti. U školi je Klara glavna, sad nam svima pametuje o nekoj priredbi za kraj osmog. Kako se ja nisam toga sjetila, baš mi je krivo ☹. Ipak, znam sebe, ja to ne bih znala organizirati, spetljala bih se u priči i kad bi me netko »poklopio«, zašutjela bih o tome zauvijek. Zato mi se malo i dopada sve to, iako nikako ne vjerujem da ona nije to smislila samo zato da bude naj-cura. Ma, da! Baš ću povjerovati da želi da svi dobijemo svoj trenutak da zablistamo, kako da ne! Druge je možda i zavarala tim slatkim riječima, ja sam se opekla i opametila. Radi to samo zbog sebe i da ona ispadne najbolja na svijetu. Baš zato ću se potruditi da nađem neki extra tekst i da super odglumimo, neka vidi da je moja točka najbolja!

Tin ništa nije izabrao da napravi, samo se smiješio šuteći na naše prijedloge. On uvijek ima neki komentar, makar i zjalav. Sad sam samo vidjela da pažljivo sluša izlaganje »gđice Klare« – toliko pažljivo da je čak pomalo odsutno skinuo sluške s ušiju, dok ju je gledao...

Kristina

Kviz Vojvodinu

1. U kom mjestu Vojvodine se održava Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku?

- a) Sombor
- b) Subotica
- c) Srijemska Mitrovica
- d) Novi Sad

Hrvatska čitaonica već punih 15 godina organizira Pokrajinsku smotru recitatora na hrvatskom jeziku na kojoj sudjeluju učenici osnovnoškolske i srednjoškolske dobi, recitirajući pjesme na hrvatskom standardnom jeziku ili bunjevačkoj i šokačkoj ikavici.

Već treći mjesec traje škola, ništa više nije novo pa ni ovaj naš Kviz koji, saznajemo, rado ispunjavate. Neka tako bude i ovoga puta. Uživajte.

3. Koji je hrvatski naziv za mjesto Svetozar Miletić?

- a) Lemeš
- b) Bezdan
- c) Bereg
- d) Mikičevo

Svetozar Miletić na srpskom jeziku, Nemesmilitics na mađarskom, Berauersheim ili ponekad Milititsch na njemačkom jeziku je selo na sjeveru Bačke. Pripada somborskoj općini. Poznati su po kulenu te svake godine organiziraju Lemeški kulen fest.

2. Koliko godina postoji Subotički tamburaški orkestar?

- a) 20
- b) 30
- c) 40
- d) 50

Subotički tamburaški orkestar iz Subotice je prošlog mjeseca obilježio značajni jubilej održavši dva prekrasna koncerta na kojem su svirali i nekadašnji članovi. Na programu su bila raznovrsna djela – od klasične, glazbe iz filma do evergreena.

4. Novi Sad je proglašen europskom prijestolnicom kulture za koju godinu?

- a) 2017.
- b) 2020.
- c) 2021.
- d) 2025.

Polovicom listopada Novi Sad je u Bruxellesu proglašen za europsku prijestolnicu kulture i tako postao prvi grad izvan Europske unije koji je ponio ovu laskavu titulu. Programski koncept projekta Novog Sada sastoji se iz četiri područja pod zajedničkim nazivom *Za nove mostove*.

Točni odgovori: 1. b); 2. c); 3. a); 4. c);

Ivina sendvič kravica

Priprava:

1. Uzeti dvije kriške kruha. Jednu ostaviti cijelu, to će biti kravina njuška, a drugu prerezati na dva dijela. Manji dio iskoristiti za bradu, a veći za lice.
2. Na cijelu krišku kruha staviti veliko parče sira da prekrije cijeli kruh i na to dvije šnite salame. Od mesnog nareza izrezati jezik.
3. Izrezati dva kolutića masline i postaviti kao nozdrve, a od paprike napraviti nos i rogove. Od ostatka kruha izraditi uši.
4. Kiselim vrhnjem označiti bjeloočnicu, a šarenicu napraviti od crnog grožđa.

Ivinu *sendvič kravicu* je za vas pripremila Iva Francišković. Iva pohađa II. 4 razred Osnovne škole *Matko Vuković* u Subotici, kao i nižu Glazbenu školu gdje svira klavir. Jako voli crtati i ispunila joj se velika želja – postati Hrckova kuharica.

Vrijeme priprave:
6 minuta

Potrebni sastojci:

kruh

salama

sir

mesni narezak

kiseloo vrhnje

crno grožđe

masline

paprika

Jeste li znali?

Koliko je star vaš ljubimac?

Koliko će vaš pas dugo živjeti, ovisi o:
Veličini: psi manjih dimenzija žive duže.
Rasi: manje rase žive duže.
Spolu: pokazalo se da ženke žive duže od mužjaka.
Uvjetima života: redovna i pravilna ishrana, svakodnevna aktivnost i briga o zdravlju su osnovni preduvjeti za dug i kvalitetan život.

Godine psa

KALENDARSKA GODINA	PAS 9 kg	PAS 9-23 kg	PAS 23-41 kg	PAS > 41 kg
1	15	15	14	12
2	23	24	22	20
3	28	29	29	28
4	32	34	34	35
5	36	38	40	42
6	40	42	45	49
7	44	47	50	56
8	48	51	55	64
9	52	56	61	71
10	56	60	66	78
11	60	65	72	86
12	64	69	77	93
13	68	74	82	101
14	72	78	88	108
15	76	83	93	115
16	80	87	99	123
17	84	92	104	
18	88	96	109	
19	92	101	115	
20	96	105	120	

Kinomania

Trolovi

Lutke trolova postale su hit u šezdesetima, a osmislio ih je danski ribar Thomas Dam. Kulturna igračka nastala u 1960-im godinama, koja je bila omiljena mnogim generacijama nakon toga, sad stiže na velika platna. Dva glavna lika u filmu, optimistična Poppy i njezina suprotnost Branch, morat će se suočiti s velikim izazovima koji će ih odvesti u šarenu avanturu o kakvoj su mogli samo sanjati.

Svemirska avantura 2

Teenager Pushok odluči pronaći svog izgubljenog oca astronauta. Unatoč svim zabranama, Pushok se uspije ukrcati na raketu koja ide prema Mjesecu te uskoro otkriva kako nije sam, već su s njim njegova mama, macho majmun i beba izvanzemaljac. Skupa će naučiti pravo značenje zajedničkog rada u potrazi za Pushokovim ocem.

Z. S.

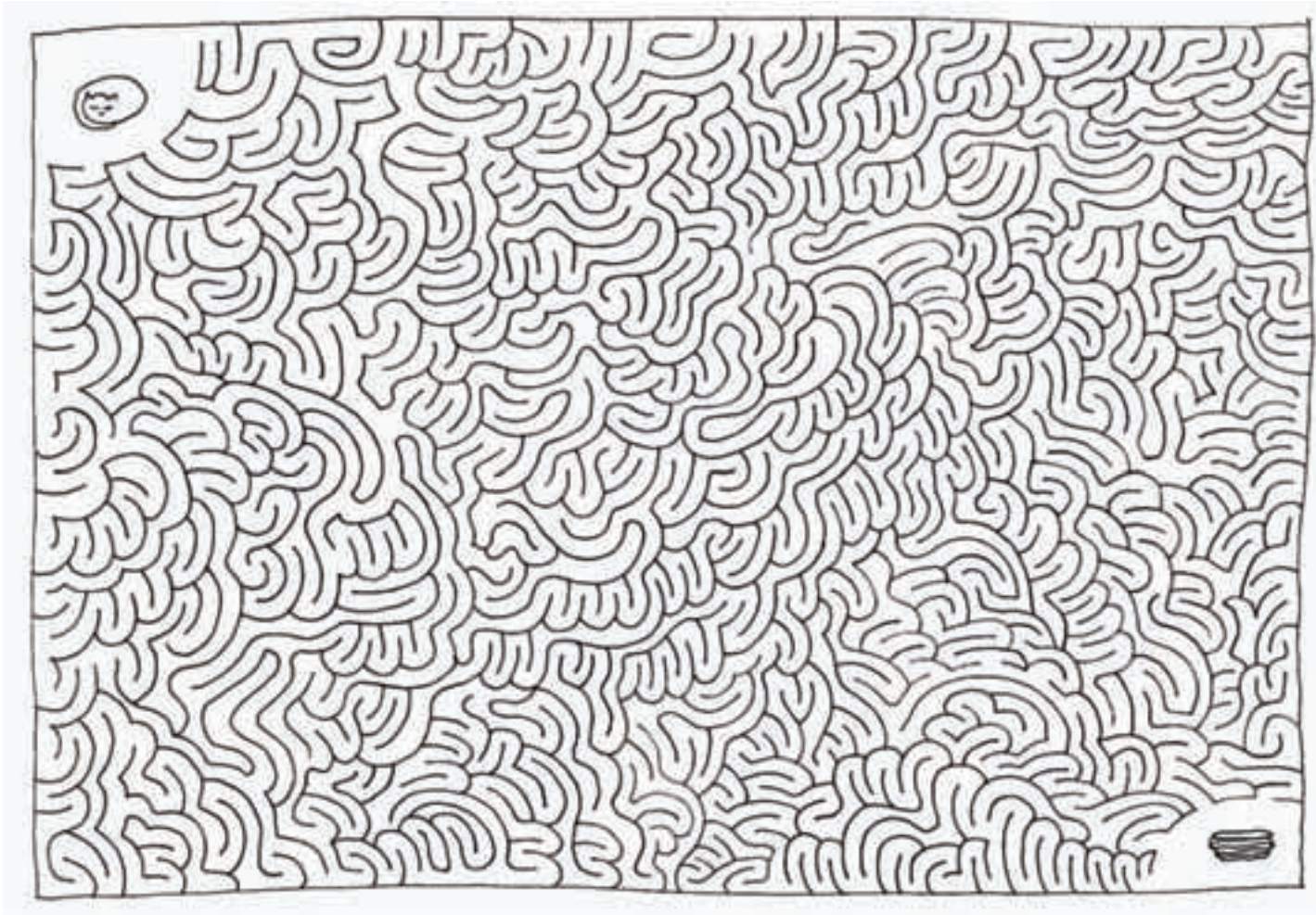
U osam smjerova pronadi i precrtaj sljedeće pojmove: SANDOLINA, PEDALINA, BIKIKL, VLAK, LOKO-
MOTIVA, SELO, MORNARI, ZOO, GRAD, PADOBRAN, SOBA, POSTAJA, TRAMVAJ, KOLNIK, VRT.

Preostala slova dat će konačno rješenje.

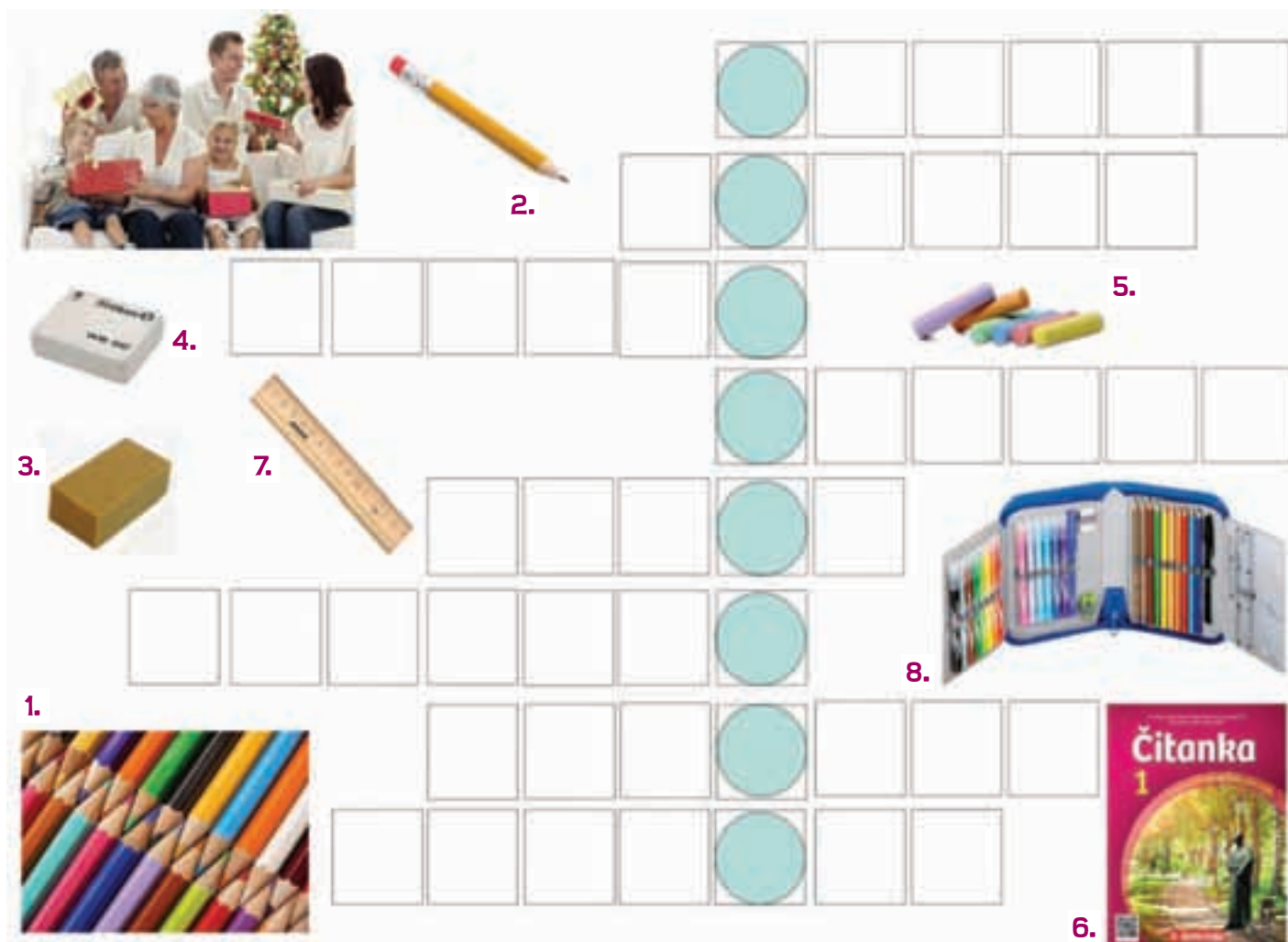
Rješenje upiši u kvadratiće ispod osmosmjerk.

P	F	M	D	A	R	G	A	L	A
O	A	O	O	O	S	N	M	V	A
S	S	N	O	R	I	E	I	S	L
T	O	Z	I	L	N	T	L	K	K
A	B	T	A	L	O	A	I	O	O
J	A	D	V	M	O	C	R	T	L
A	E	L	O	E	I	D	R	I	N
P	A	K	R	B	I	V	N		I
K	O	N	O	I	M	A	K	A	K
L	N	A	R	B	O	D	A	P	S

Riješi križaljku na temelju ponuđenih slika.

Karate klub „IPON„

KARATE ŠKOLA

BAJMOK: PONEDJELJAK I SRIJEDA 18-19 SATI SPORTSKA DVORANA

TAVANKUT: PONEDJELJAK I SRIJEDA 19.30-20.30 SATI
ŠKOLSKA DVORANA

SUBOTICA: OŠ „MATKO VUKOVIĆ„ ČETVRTAK 19.30-20.30 SATI
SUBOTA 10.00-11.00 SATI

Stalan upis na treninzima

Treninge vodi: prof. Ivan Karan majstor karatea 2. DAN

Kišno raspoloženje

Tekst: Slađana
Crtao: Petar Tikvicki

U tome i je fora dečki, biti *happy*
kada su svi tmurni »kao zbog
vremena«.

O da!

Po ovome vremenu samo
takvi kao ti su *happy*!

Još da se ne mora u školu,
ovo bi bilo izvrsno.

Zatvorite oči i
prepustite se
uživanju.

Ne djeluje mi baš skroz, a?

Hajde da vidimo
može li uživati i
dalje...

